

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43Co/44/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6918200804
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Dibdiaková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6918200804.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Drahomíry Dibdiakovej, členov senátu JUDr. Evy Kmeťovej a JUDr. Mariána Blahu v právnej veci žalobcu D. C., nar.XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, zast. JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom v Lučenci, J. Kráľa 5/A proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátkou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47233516 o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere, o odvolaní žalovaného proti rozhodnutiu Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 6Csp/26/2018-88 zo dňa 15. januára 2019 takto

rozhodol:

Rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota č.k. 6Csp/26/2018-88 zo dňa 15. januára 2019 zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozhodnutím uložil súd žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.406,57 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy počnúc dňom 20.02.2018 do zaplatenia. Zároveň určil, že Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorú mali dňa 09.03.2012 uzatvoriť žalobca so žalovaným je neplatná a že žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca si uplatnil voči žalovanému právo na zaplatenie sumy 1.406,57 Eur s príslušenstvom titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo na strane žalovaného poskytnutím mu plnenia, ktoré mu nepatrilo. Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretá dňa 09.03.2012, na základe ktorej mal žalovaný poskytnúť žalobcovi úver vo výške 1.170,00 Eur, reálne len vo výške 1.000,83 Eur, bola absolútne neplatná. K jej platnému uzavretiu nedošlo preto, lebo bod 5 návrhu zmluvy vyplnený žalobcom dňa 21.02.2012 a bod 6 zmluvy vyplnenej žalovaným dňa 09.03.2012, kedy ju aj žalovaný podpísal, uvádzajú rozdielne údaje, s ktorými žalobca nevyslovil písomný súhlas, a teda pre nedodržanie písomnej formy. Zo zmluvy vyplýva výška úrokovej miery 70,02 % a pri revolvingu 76,21 %, ktoré zásadne presahujú obvyklú hodnotu úrokových mier úverov poskytovaných bankami v rozhodnom období, keď v tomto období bola obvyklá úroková miera 13,72 %. Ročné úrokové sadzby, ktoré dojednal žalovaný boli preto v rozpore s dobrými mravmi, preto aj z tohto dôvodu je zmluva o úvere neplatná. Na základe tejto zmluvy vyplatil žalovaný žalobcovi sumu 1.531,34 Eur, najskôr sumu 1.001,83 Eur a dňa 23.06.2014 ešte sumu 529,51 Eur. Žalobca v prospech žalovaného uhradil sumu 1.089,89 Eur, čo vyplýva z prehľadu splácania splátkového kalendára, ďalej sumu 1.858,49 Eur, čo vyplýva z listiny export pohybov na účte zo dňa 15.08.2013 a sumu 474,98 Eur, čo vyplýva z poštových poukazov predložených žalobcom, spolu sumu 3.423,36 Eur. Bezdôvodné obohatenie tak predstavuje sumu 1.892,03 Eur (úhrady 3.423,36 Eur mínus istina úveru 1.531,34 Eur).

3. Žalobca si však uplatnil nárok na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia len vo výške 1.406,57 Eur, ktoré uhradil žalovanému v období od 13.03.2015 do 13.10.2017 spolu s úrokmi z omeškania, keď

dňa 14.02.2018 vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy do 19.02.2018, ktorý sa do omeškania dostal nasledujúci deň, a to 20.02.2018.

4. Žalobca zároveň navrhol eventuálne určiť, že poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, pretože v zmluve absentujú zmluvné náležitosti, a to celková výška a konkrétna mena spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, tiež výška, počet a termíny splátok - istiny, úrokov a iných poplatkov.

5. Súd dospel k záveru, že vyplnením bodov 2 a 5 na predmetnej listine a podpísaním tejto listiny žalobcom, ako aj jej doručením žalovanému bez vyplnenia údajov v bode 6, bol prezentovaný návrh na uzavretie úverovej zmluvy za podmienok uvedených v bode 5/a návrhu, označeného aj ako žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru. Pokiaľ chcel žalovaný takýto návrh prijať, mal prijatie urobiť presne v znení tohto návrhu a bod 6/ listiny vyplniť tak, aby všetky údaje o úvere boli zhodné s údajmi uvedenými v bode 5 návrhu. Z obsahu listiny vyplýva, že v bode 5 je uvedená predpokladaná RPMN za úver 70,02 % a predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 63,32 % a v bode 6 je uvedené RPMN za úver 67,78 % a predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 60,50 %. Keďže bol prijatý návrh so zmenami v údajoch dodatočne vyplnenými v bode 6 predmetnej listiny, je potrebné takéto prijatie návrhu považovať za nový návrh, ktorý si vyžaduje vykonanie právneho úkonu prijatia zo strany žalobcu, k čomu nedošlo. Žalovaný svoj návrh na uzavretie úverovej zmluvy nepredložil druhej strane na akceptáciu, preto súd dospel k záveru, že k riadnemu uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere medzi žalobcom a žalovaným nedošlo.

6. Súd poukázal na § 43a ods.1, § 43c ods.1, § 43c ods.2 prvá veta, § 44 ods.2 prvá veta a § 40 ods.1 Občianskeho zákonníka, z ktorých vyplýva, že pokiaľ prijatie návrhu má iný obsah, ako bol predložený návrh - rozdiely v bodoch 5 a 6 žiadosti o úver/návrhu zmluvy, šlo o nový návrh, ktorý druhá strana mala možnosť buď prijať alebo neprijať. Keďže nedošlo k uzatvoreniu zmluvy v písomnej forme tak, ako to pre jej platnosť vyžaduje § 40 ods.1 Občianskeho zákonníka, ide o neplatný právny úkon.

7. Z predložených listinných dôkazov - výpisu narastajúcich obrátov zo dňa 09.01.2017 vyplýva, že žalobcovi bola na základe zmluvy o úvere najprv vyplatená čiastka 1.001,83 Eur a neskôr dňa 23.06.2014 ešte suma 529,51 Eur. Žalobca uhradil v prospech žalovaného na predmetnú zmluvu sumu 3.423,36 Eur. Keďže však zmluva o revolvingovom úvere nebola medzi stranami konania platne uzavretá, vznikla žalovanému povinnosť vrátiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia sumu 1.892,02 Eur. Žalobou si uplatnil nárok len vo výške žalovanej sumy, ktoré tvorí súčet úhrad žalobcu vykonaných v prospech žalovaného v období od 13.03.2015 do 13.10.2017.

8. S rozhodnutím súdu prvej inštancie sa neuspokojil žalovaný a podal proti nemu včas odvolanie. Uviedol v ňom, že záver súdu prvej inštancie o neuzavretí Zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX preto, že medzi návrhom na uzavretie zmluvy a prijatím návrhu je zmena v údajoch RPMN, čo podľa súdu predstavuje odmietnutie návrhu na uzavretie zmluvy z dôvodu, že nedošlo k dohode o výške RPMN, je v rozpore so zákonom. Podstatnými náležitosťami zmluvy o úvere je dohoda o úvere, záväzok tieto prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky, a nie dohoda o RPMN. Ďalší dôvod, pre ktorý je zmluva o revolvingovom úvere platným právnym úkonom je, že hodnota RPMN nie je žiadnym zákonom stanovená ako podmienka vzniku úverovej zmluvy. Jednoznačne to vyplýva z § 11 ods.1 písm. b) zák.č. 129/2010 Z.z., keď poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje len za bezúročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa. Ak by hodnota RPMN bola podmienkou vzniku zmluvy, a teda jej obligatórnou náležitosťou, potom by vyššie uvedené ustanovenie nemalo žiaden právny význam.

9. Nesúhlasil ani s tým názorom súdu prvej inštancie, že RPMN sa dojednáva medzi stranami zmluvy, keď súd bez zdôvodnenia uviedol, že k dohode o výške RPMN nedošlo. Žalovaný zdôraznil, že hodnota RPMN sa medzi stranami úverovej zmluvy nedoednáva, preto sa na tejto náležitosti zmluvné strany nemôžu dohodnúť. RPMN sa objektívne nedá dohodnúť, a teda nemôže byť ohľadom nej nejaký návrh, ktorý by mohol byť akceptovaný, pretože právna úprava presne upravuje spôsob určenia RPMN, čo je zakotvené v § 2 písm. i) zák.č. 129/2010 Z.z.. RPMN predstavujú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom vyjadrené ako ročné percento celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19, pričom podľa § 9 ods.2 písm. l) cit. zák. musí zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovať

RPMN a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Údajom platným v čase uzavretia zmluvy, ktorý je podkladom pre stanovenie RPMN tak, ako to vyplýva z prílohy č. 2 k zák.č. 129/2010 Z.z., je aj dátum prvého čerpania úveru, ktorý je známy až v čase uzavretia zmluvy, ale nie v čase, kedy spotrebiteľ podáva žiadosť o poskytnutie úveru. Zákonná úprava určenia RPMN preto nielen svojim textom, ale aj spôsobom jeho určenia vychádza z toho, že nejde o údaj, ktorý je možné dohodnúť, ale musí byť určený presne stanoveným spôsobom. Ak by žalovaný neurčil údaj RPMN schváleného úveru, či revolvingu postupom podľa zák.č. 129/2010 Z.z. podľa vzorca v čase uzavretia zmluvy, ale by uviedol hodnotu zhodnú s predbežne určenou RPMN uvedenou v bode 5 každej zmluvy, potom by porušil vyššie uvedený zákon, keďže by RPMN nebola vypočítaná zákonom stanoveným spôsobom. Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru pritom žiaden návrh RPMN neobsahuje, keďže sa v ňom uvádza len údaj o predpokladanej hodnote RPMN. Podľa názoru žalovaného preto súd prvej inštancie posúdil otázku vzniku zmluvných vzťahov nesprávne. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, podľa ktorých RPMN nepredstavuje predmet záväzku, ale je to len informácia určená spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Navrhol preto rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť tak, že žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietne.

10. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril právny zástupca žalobcu podaním zo dňa 29.03.2019. V celom rozsahu sa v ňom stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, v dôsledku čoho ho navrhol potvrdiť. Nesúhlasil s názorom žalovaného, že by medzi žalobcom a žalovaným bolo došlo k platnému uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere, keď kľúčovým údajom je údaj o RPMN, ktorý sa dá dohodnúť stranami zmluvy, aj keď sa stanovuje na základe výpočtu v zmysle prílohy č. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Podľa žalobcu je však zásadný rozdiel v tom, keď dodávateľ v návrhu zmluvy uvedie hodnotu RPMN inú ako v prijatí návrhu a túto zmení bez toho, aby o tejto zmene spotrebiteľ vedel. Žalobca preto akceptoval znenie povinných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere len v tej miere, aká vyplýva z bodu 5 žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru podpísanej žalobcom. Takáto žiadosť je zároveň jeho návrhom na uzatvorenie zmluvy. Bod 6 žiadosti/zmluvy, ako aj oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi mali byť a mohli byť akceptom návrhu žalobcu, keď v bode 6 žiadosti/zmluvy sa uvádza iný údaj RPMN za úver, iný údaj predpokladanej RPMN úveru po poskytnutí revolvingu a iný údaj priemernej RPMN za úver len vtedy, ak by ich bol žalobca písomne akceptoval. Podľa žalobcu musí byť prijatie návrhu zmluvy podľa Občianskeho zákonníka úplné, keďže sú vyššie uvedené náležitosti obligatónnymi náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Bol toho názoru, že zo strany dodávateľa nešlo o prijatie návrhu, ale o nový návrh podľa § 44 ods.2 OZ, preto k platnému uzavretiu zmluvy po prijatí nového návrhu zo strany žalobcu nedošlo. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 13Co/1266/2014 zo dňa 09.12.2014 a 15Co/768/2014 zo dňa 01.10.2014. Výklad žalovaného v jeho odvolaní smeruje k tomu záveru, že žalobca ako spotrebiteľ v čase podpisu zmluvy nemusel poznať správnu hodnotu RPMN, či správnu hodnotu priemernej RPMN. Takýto prístup žalovaného k výkladu relevantných ustanovení vzťahujúcich sa na spotrebiteľskú vec je nesprávny, preto navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

11. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 379, § 380 ods.1 a § 385 ods.1 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

12. Zo spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobca predložil súdu listinu označenú ako Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru/zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorú podpísal dňa 21.02.2012 a do ktorej v bode 2 doplnil údaje o ňom ako o dlžníkovi a údaje o ním požadovanom úvere v bode 5. Žalobca tak vyplnil len údaje ohľadom náležitostí - podmienok úveru, a to najmä výšky úveru 1.170,00 Eur, jeho splatnosti v 42 splátkach po 62,69 Eur mesačne, celkovej čiastky, ktorú musí dlžník zaplatiť vo výške 2.632,98 Eur, ročnej úrokovej sadzby úveru vo výške 70,02 %, predpokladanej RPMN za úver 70,02 %, priemernej RPMN za úver 45,23 %, poskytnutej čiastky revolvingu 616,87 Eur, celkovej čiastky pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť 1.504,56 Eur, predpokladanej RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 63,32 % a ročnej úrokovej sadzby revolvingu 76,21 %.

13. Žalovaný do tejto istej listiny dňa 09.03.2012 doplnil údaje o schválenom úvere v bode 6. Z bodu 6 uvedenej listiny, ktorý vyplnil žalovaný po schválení úveru vyplýva poskytnutá čiastka úveru 1.170,00 Eur, splatnosť úveru (počet splátok) 42 so splatnosťou 20-teho dňa v mesiaci, mesačná splátka vrátane úrokov 62,69 Eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť 2.632,98 Eur, RPMN za úver 67,78 %, ročná

úroková sadzba úveru 70,02 %, priemerná RPMN za úver 45,23 %, poskytnutá čiastka revolvingu 616,87 Eur, celková čiastka pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť - 1.504,56 Eur, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 60,50 %, ročná úroková sadzba revolvingu 76,21 % a ročná úroková sadzba úrokov z omeškania 9 %.

14. Žalobca v konaní tvrdil, že zmluva o úvere, ktorú so žalovaným uzatvoril je absolútne neplatná pre rozpor údajov obsiahnutých v bode 5 žiadosti/zmluvy o revolvingovom úvere, ktorú žalovaný vyplňal dňa 21.02.2012 a ktorá obsahuje predpokladanú RPMN za úver 70,02% a po poskytnutí revolvingu 63,32%, pričom v bode 6 zmluvy o úvere, ktorú vyplňal následne už žalovaný, keď schvaľoval revolvingový úver pre žalobcu, doplnil iné údaje ohľadom RPMN, a to hodnotu RPMN za úver 67,78% a predpokladanú RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 60,50%. Bol preto toho názoru, že jednostranný úkon - návrh zmluvy zo strany žalobcu a jednostranný úkon - prijatie návrhu zo strany žalovaného nie sú zhodné, keďže zo strany žalovaného došlo pri prijímaní návrhu zmluvy k zmenám v údajoch oproti údajom v návrhu žalobcu, ktoré žalobca písomne neakceptoval, preto k platnému uzatvoreniu zmluvy o úvere pre nedostatok písomnej formy nemohlo dôjsť. Uviedol tiež, že v žiadosti o úver nie je uvedený termín konečnej splatnosti, ktorý už je uvedený v oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zo dňa 09.03.2012, preto aj oznámenie o schválení úveru predstavuje ďalší nový návrh žalovaného na uzatvorenie zmluvy, ktorý žalovaný so žalobcom žiadnym spôsobom neodkomunikoval.

15. Žalobca tiež namietal výšku úrokovej miery, ktorá bola dohodnutá v rozsahu 70,02% a pri revolvingu 76,21% preto, že presahuje obvyklú hodnotu úrokových mier úverov poskytovaných bankami v rozhodujúcom období, t.j. v marci 2012, kedy bola obvyklá úroková miera pre obdobné typy spotrebiteľských úverov v priemere vo výške 13,72%. Takto dohodnutá výška úrokov z úveru bola v rozpore s dobrými mravmi, keďže niekoľkonásobne presahovala bežné úrokové sadzby, preto aj z tohto dôvodu je zmluva neplatná.

16. Napriek tomu, že žalobca považoval zmluvu o úvere za absolútne neplatnú, podporne poukázal aj na bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru poskytnutého mu na základe zmluvy o revolvingovom úvere, keď táto neobsahuje celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru, ako ani podmienky upravujúce jeho čerpanie, keď je v nej nesprávne uvedená celková výška úveru 1.170,- Eur, pričom dňa 12.03.2012 bolo z účtu žalovaného v prospech účtu žalobcu vyplatených len 1.001,83 Eur, ďalej dobu trvania zmluvy, termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru a ani výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov.

17. Žiadal preto priznať bezdôvodné obohatenie v ním uplatnenej výške 1.406,57 Eur s 5% úrokom z omeškania ročne z tejto sumy od 20.02.2018 do zaplatenia. Sumu 1.406,57 Eur tvorí súčet úhrad splátok žalobcu vykonaných v prospech žalovaného v období od 13.03.2015 do 13.10.2017, ktoré platil žalovanému na základe zmluvy uzatvorenej s ním dňa 12.03.2012, keď v prospech žalovaného zaplatil sumu celkom 3.423,36 Eur, pričom sám mu poskytol úver najskôr v sume 1.001,83 Eur dňa 12.03.2012 a dňa 23.06.2014 sumu 529,51 Eur, spolu teda 1.531,34 Eur. Rozdiel medzi žalobcom zaplatenou sumou a žalovaným poskytnutou sumou predstavuje 1.892,02 Eur.

18. Okrem vydania bezdôvodného obohatenia žiadal tiež určiť zmluvu o revolvingovom úvere za neplatnú, eventuálne určiť poskytnutý spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov.

19. Žalovaný v konaní tvrdil, že zmluva uzavretá medzi stranami je platná, pretože jediný rozdiel medzi údajmi uvedenými v bode 5 a 6 zmluvy je len v údajoch o RPMN, ktorý údaj nie je predmetom dohody zmluvných strán, preto sa medzi zmluvnými stranami nedojednávajú, ale sa určuje zákonom stanoveným spôsobom. K výške úrokovej sadzby, ktorú posúdil žalobca ako dohodnutú v rozpore s dobrými mravmi uviedol, že zmluva o revolvingovom úvere sa spravuje Obchodným zákonníkom a len v otázkach, ktoré neupravuje Obchodný zákonník ustanoveniami Občianskeho zákonníka, keďže prednostná aplikácia Občianskeho zákonníka bola zavedená až s účinnosťou od 01.04.2015, pričom zmluva bola uzatvorená medzi stranami v roku 2012. Výška úrokov pre úverovú zmluvu je uvedená v § 502 Obch. zák. a v tom čase bola úroková sadzba dohodnutá v súlade s úrokmi obvykle poskytovanými bankami na relevantnom trhu.

20. Pokiaľ sa žalobca domáhal určenia bezúročnosti a bezodplatnosti zmluvy, takéto určenie nie je dôvodné, pretože nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala údaje o dobe trvania

zmluvy a termíne konečnej splatnosti úveru, pokiaľ sú v zmluve tieto skutočnosti riadne uvedené určením dátumu splátok a ich počtu. Ani nižšia suma úveru, než bola uvedená v zmluve nebola poskytnutá nesprávne, keď sa v zmluve strany dohodli na započítaní odplaty za možnosť odkladu splátok, čo vyplýva z obsahu zmluvy.

21. Podľa § 40 ods.1 zák.č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej OZ) účinného ku dňu 09.03.2012, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon, alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

22. Podľa § 43 OZ účastníci sú povinní dbať, aby sa pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov.

23. Podľa § 43a ods.1 OZ prejav vôle smerujúci k uzavretiu zmluvy, ktorý je určený jednej alebo viacerým určitým osobám, je návrhom na uzavretie zmluvy, ak je dostatočne určitý a vyplýva z neho vôľa navrhovateľa, aby bol viazaný v prípade jeho prijatia.

24. Podľa § 43c ods. 1 OZ včasné vyhlásenie urobené osobou, ktorej bol návrh určený alebo iné jej včasné konanie, z ktorého možno vyvodiť jej súhlas, je prijatím návrhu.

25. Podľa § 44 ods.2 OZ prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny, je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh. Prijatím návrhu je však odpoveď, ktorá vymedzuje obsah navrhovanej zmluvy inými slovami, ak z odpovede nevyplýva zmena obsahu navrhovanej zmluvy.

26. Podľa § 46 ods. 2, prvá veta OZ pre uzavretie zmluvy písomnou formou stačí, ak dôjde k písomnému návrhu a k jeho písomnému prijatiu.

27. Podľa § 52 ods. 1 cit. zák. je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

28. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

29. Podľa ods. 2 cit. ust. bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

30. Podľa § 457 OZ, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

31. Podľa § 2 písm. i) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu 09.03.2012 (ďalej ZoSÚ) sa na účely tohto zákona sa rozumie ročnou percentuálnou mierou nákladov celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru podľa § 19.

32. Podľa § 9 ods. 1 ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

33. Podľa § 9 ods. 2, písm. j) ZoSÚ zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať - ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

34. Podľa § 11 ods. 1, písm. a) a b) ZoSÚ poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y) a § 10 ods. 1,

b) je v zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

35. Preskúmaním veci dospel odvolací súd k záveru, že ak súd prvej inštancie určil, že Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorú mali dňa 09.03.2012 uzavrieť žalobca a žalovaný je neplatná, nie je jeho rozhodnutie v tejto časti správne. Takéto rozhodnutie súdu prvej inštancie má za následok, že výška sumy, ktorú uložil zaplatiť žalovanému titulom bezdôvodného obohatenia nie je odvolacím súdom preskúmateľná, pretože pri jej určení vychádzal súd z nesprávneho právneho posúdenia veci.

36. S právnym posúdením spôsobu uzatvárania Zmluvy o úvere revolvingového typu č. XXXXXXXXXXXX medzi žalobcom a žalovaným, ktorá má nesporne charakter spotrebiteľskej zmluvy súdom prvej inštancie v tom, že k jej uzavretiu, keďže medzi vyplnením návrhu na uzavretie zmluvy žalobcom v bode 5 a jeho prijatím žalovaným v bode 6 návrhu došlo k zmenám v údajoch o hodnote RPMN bez toho, aby bol žalobca takto žalobcom zmenený návrh akceptoval, sa odvolací súd nestotožnil. Nestotožnil sa ani s tým jeho názorom, že Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX pre nedostatok písomnej formy vôbec nevznikla, a preto je neplatná, v dôsledku čoho poskytol žalobca žalovanému finančné prostriedky bez právneho dôvodu.

37. Odvolací súd súhlasí s tvrdením žalovaného v ním podanom odvolaní, že súd prvej inštancie dospel k nesprávne záveru, ak posúdil Zmluvu o revolvingovom úvere za neplatnú preto, že zo strany žalobcu nedošlo k písomnému prijatiu nového návrhu na uzavretie zmluvy obsahujúceho v bode 6/ návrhu zmluvy, ktoré obsahovalo iné údaje o RPMN, než uvedené žalobcom v pôvodnom návrhu, pričom prijatie návrhu musí byť pre platné uzavretie zmluvy bez zmien a bez výhrad.

38. Len údaj o RPMN, nie však o jej správnej výške, je podľa názoru odvolacieho súdu podstatnou náležitosťou Zmluvy o spotrebiteľskom úvere tak, ako to vyplýva z § 9 ods. 1 a 2, písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinnom v čase podpísania zmluvy, pretože údaj o jej výške je oprávnený určiť len veriteľ, k čomu mu dáva oprávnenie sám Zákon o spotrebiteľských úveroch. Výšku RPMN neurčuje spotrebiteľ a nemôže byť určená ani dohodou strán. Veriteľ ju vypočíta na základe údajov platných až v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa vzorca určeného Prílohou č. 2 k uvedenému zákonu a spotrebiteľ ju musí zaplatiť. Výška RPMN je pre žalovaného pri vyplnení žiadosti a návrhu zmluvy len informáciou určenou spôsobom, ktorý predpisuje pre veriteľa zákon, aby sa mohol rozhodnúť, či si zoberie úver práve u žalobcu. Tá skutočnosť, že RPMN bola v konečnom dôsledku určená žalovaným v bode 6 návrhu Zmluvy v nižšej výške, než bola predpokladaná, automaticky neznamená, že bola aj v neprospech žalovaného. Žalovaný bol pritom oprávnený, a žalobca o tom dopredu vedel, že môže RPMN pri vyplnení bodu 6 Zmluvy upraviť aj smerom nadol, a to práve z toho dôvodu, že jej výpočet sa robí až ku dňu podpisu zmluvy žalovaným ako veriteľom a dodávateľom služby. (bod 2 a 3 Zmluvných dojednaní)

39. O tom, že Zmluva o úvere má písomnú formu a že vznikla platne niet žiadnych pochybností, a to aj preto, že ju žalobca neodmietol a ani od nej neodstúpil. Ak obe zmluvné strany Zmluvu podpísali bez akýchkoľvek výhrad a žalovaný si sumu 1.170,00 Eur, resp. 1.000,83 Eur od žalovaného zinkasoval, jednoznačne s údajmi doplnenými žalovaným v bode 6 zmluvy súhlasil. Tvrdenie o tom, že zinkasoval nižšiu sumu úveru žalobca v konaní zatiaľ nepreukázal.

40. Odvolací súd súhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že zmluva je uzavretá a nadobúda účinnosť až platným prijatím návrhu na uzavretie zmluvy, avšak v prejednávanej veci sa jedná práve o prijatie návrhu žalobcu na uzavretie zmluvy žalovaným, a nie naopak, pretože to bol žalovaný ako veriteľ, kto návrh zmluvy žalobcu obsahujúci v bode 5 vyplnením bodu 6 akceptoval. Údaj o správnej výške RPMN nie je sám o sebe spôsobilým dôvodom na zmenu zmluvy a nie je ani v tejto časti novým návrhom, keďže dohodu o výške RPMN žiaden zákon pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy nepredpokladá. Ani Oznámenie o schválení úveru žalobcom ako veriteľom nie je možné považovať za nový návrh žalobcu a ani za protinávrh, aj keď sú v ňom uvedené tie isté údaje, ako v bode 6 Zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere vrátane RPMN, pričom jej výška nemá na platnosť zmluvy žiaden podstatnejší vplyv. Aj keď je nižšia, nejedná sa o zmenu tohto údaju, ak bola určená veriteľom v súlade so zák. č. 129/2010 Z.z., pretože uvedenie jej výšky do Zmluvy nie je vecou dohody strán.

41. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je hodnota RPMN žiadnym zákonom stanovená ako podmienka vzniku úverovej zmluvy. Ustanovenie § 9 ods.2 písm. j) zák. č. 129/2010 Z.z o spotrebiteľských úveroch

upravovalo v čase uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere povinnosť uviesť do Zmluvy RPMN, ktorá nesmie byť v neprospech spotrebiteľa. Jej uvedenie, aj keď v nesprávnej výške nezakladá z tohto dôvodu neplatnosť zmluvy a ani nemá za následok to, že by zmluva o revolvingovom úvere z dôvodu nesprávne uvedenej výšky RPMN vôbec nevznikla. Nesprávne uvedená RPMN má za následok len to, že by sa poskytnutý spotrebiteľský úver mohol považovať za bezúročný a bez poplatkov, aj to len za predpokladu, že výška RPMN bola stanovená v neprospech spotrebiteľa, čo vyplýva aj z § 11 ods.1 písm. b) cit. zák. Ak by hodnota RPMN bola podmienkou vzniku Zmluvy, a teda jej obligatórnou náležitosťou, potom by uvedené ustanovenie nemalo žiaden právny význam. Záver súdu o tom, že Zmluva o revolvingovom úvere z dôvodu, že nedošlo k dohode o výške RPMN nevznikla, je preto v rozpore so zákonom.

42. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že spôsob určenia výšky RPMN vyplýva z kogentných pravidiel stanovených Zákonom o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z., v ktorom je v ust. § 9 ods.2 písm. j) obsiahnutá úprava, čo sa rozumie ročnou percentuálnou mierou nákladov, ako aj to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka aj ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítanú na základe údajov platných v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Hodnotu RPMN úveru zmluvné strany preto dohodnúť nemôžu.

43. Ročná percentuálna miera nákladov je v zmysle § 2 písm. i) ZoSU vyjadrením celkových nákladov spotrebiteľa so spotrebiteľským úverom a je matematickým vyjadrením pomeru nákladov na spotrebiteľský úver k jeho výške. Vyjadruje sa ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského a jej hodnota sa určí výpočtom na základe matematického vzorca. Zmluvné strany sa nemôžu „dohodnúť“ na výške RPMN, môžu sa dohodnúť iba na tých vstupných údajoch, na základe ktorých sa RPMN vypočíta (výška úveru, počet splátok, výška dohodnutého úroku, výška dohodnutých poplatkov za úver a pod.).

44. Nie je možné súhlasiť ani s tým názorom súdu prvej inštancie, že vyplnenie bodu 6 Zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere podľa návrhu žalobcu zo dňa 21.02.2012 žalovaným by bolo jeho odmietnutím. Zo strany žalovaného šlo o uvedenie v poradí prvotných údajov, ktoré musia byť v každej zmluve o spotrebiteľskom úvere uvedené tak, ako to vyplýva z § 9 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení ku dňu uzatvorenia zmluvy v nadväznosti na ustanovenia Občianskeho a Obchodného zákonníka. Zmluva o spotrebiteľskom revolvingovom úvere tak podľa názoru odvolacieho súdu vznikla na základe konsenzu zmluvných strán, keďže žalovaný návrh Zmluvy obsiahnutý v zmluvnom formulári podpísanom žalobcom dňa 21.02.2012 a žalovaným dňa 09.03.2012 neodmietol a ho akceptoval.

45. Odvolací súd je preto toho právneho názoru, že spôsob uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere zodpovedá postupu stanovenom v § 43c ods.1 a aj § 44 ods. 2 OZ, čo žalobca potvrdil čerpaním úveru a najmä tým, že z jeho strany došlo k čiastočným úhradám, z ktorého konania vyplýva, že bol takouto zmluvou viazaný. V prípade, že by žalobca nesúhlasil s podstatnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere, nebol by úver v ním deklarovanej sume vôbec čerpal.

46. V tejto súvislosti je relevantné aj ust. § 273 ods.1 zák.č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, podľa ktorého je možné časť obsahu zmluvy určiť aj odkazom na Všeobecné obchodné podmienky, ale aj na osobitné zmluvné dojednania, ktoré sú stranám uzavierajúcim zmluvy známe alebo ak sú tieto k návrhu priložené. Žalobca už pri vyplňaní návrhu Zmluvy o revolvingovom úvere potvrdil, že bol oboznámený so zmluvnými dojednaniaми, uvedenými v Zmluve, ako aj so sadzobníkom poplatkov, s výškou RPMN a s úrokovými sadzbami.

47. Rozhodnutie súdu o tom, že Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorú mali dňa 09.03.2012 uzatvoriť žalobca so žalovaným je neplatná, nie je z uvedených dôvodov správne.

48. Aj keď odvolací súd posúdil Zmluvu o revolvingovom úvere za platný právny úkon, neznamená to, že by nemohla byť neplatnou niektorá jej časť, týkajúca sa aj žalobcom namietaného rozporu dohody o výške úrokov z úveru s dobrými mravmi, príp. že by nemohla obsahovať iné údaje v neprospech žalobcu, pre ktoré by mohol byť spotrebiteľský úver eventuálne bezúročný a bez poplatkov.

49. Rozpor dohody o výške úrokov z úveru s dobrými mravmi a ani ďalšie tvrdenia žalobcu v ním podanej žalobe však súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevyhodnotil, preto k ich opodstatnenosti odvolací súd nemá dôvod zaujímať svoje stanovisko.

50. Aj keď Zmluva o revolvingovom úvere obsahuje všetky náležitosti stanovené v Občianskom zákonníku, ako aj v zákone č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej ZoSU) ako osobitného právneho predpisu, ktorý v ust. § 9 ods. 2 vymedzuje náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je súd prvej inštancie ex offa oprávnený podrobiť práva a povinnosti v nej obsiahnuté v zmysle § 11 ods. 1 ZoSÚ súdnej kontrole ohľadom tých jej náležitostí, nekalosť ktorých by mohla mať za následok to, že žalovaným poskytnutý úver by sa považoval za bezúročný, ako aj za úver bez poplatkov.

51. Eventuálny návrh, ktorý žalobca v konaní podal, a to aby súd určil, že poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov nie je právne opodstatnený, keďže túto situáciu rieši sám zákon o spotrebiteľských úveroch tak, že ukladá súdu si túto otázku vyriešiť ex offa aj bez návrhu ako prejudiciálnu, a to aj preto, aby mohol rozhodnúť o tom, či bol spotrebiteľ povinný platiť dohodnutú výšku úrokov z úveru a poplatky alebo nie.

52. Ak žalobca prevzal od žalovaného sumu celkom 1.170,- Eur, resp. 1.000,83 Eur na základe platnej a účinnej Zmluvy o revolvingovom úvere podpísanej žalovaným dňa 09.03.2012, nemohlo dôjsť na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu, iba ak vo výške príp. úrokov a poplatkov, aj to len za predpokladu aplikácie § 11 ods. 1 ZoSU. Z tohto dôvodu musí súd posúdiť nárok uplatnený žalobcom ako nárok vzniknutý na základe Zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere a zistiť, v akom rozsahu bol úver žalovanému splatený. Vyhodnotí tiež tú skutočnosť, či bol žalobca povinný platiť takú výšku úrokov z úveru, na akej sa so žalovaným zmluvne dohodol, vrátane poplatkov.

53. Zo strany súdu prvej inštancie tak ide nielen o nesprávne a neúplne zistený skutkový stav pri posudzovaní žalobcom uplatneného nároku, so závermi ktorého sa odvolací súd nestotožnil, ale najmä o nesprávne právne posúdenie, a to nielen ohľadom neplatnosti Zmluvy o revolvingovom úvere, ale aj ohľadom nesprávneho posúdenie dôsledkov, ktoré z takéhoto názoru súdu prvej inštancie vyplývajú.

54. Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi žalobcom a žalovaným spĺňa v § 497 a nasl. Obch. zák., v § 52 a nasl. OZ, ako aj v § 9 ods. 2, písm. j) a § 19 zák. č. 129/2010 Z.z. stanovenú náležitosť o RPMN, preto je platným právnym úkonom. RPMN bolo v zmluve uvedené, pričom ak by súd po doplnení údajov ohľadom stanovenia výšky RPMN žalobcom zistil, že v bode 6 zmluvy stanovená nižšia hodnota RPMN bola stanovená v neprospech spotrebiteľa, bol by to dôvod na posúdenie úveru podľa § 11 ods. 1 ZoSU.

55. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP mu vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

56. Súd prvej inštancie bude vychádzať v ďalšom konaní z právneho názoru vysloveného odvolacím súdom o tom, že k uzavretiu Zmluvy o spotrebiteľskom revolvingovom úvere medzi žalobcom a žalovaným došlo platne, o čom svedčí aj prevzatie úveru vo výške 1.170,- Eur, resp. 1.000,83 Eur žalobcom a jeho čiastočné splácanie žalobcom. Podmienkou uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere je len uvedenie RPMN do jej obsahu, nie však jej výšky, o ktorej dohoda možná nie je, pretože to vylučuje sám zákon č. 129/2010 Z.z.. Žalobcom nesplatenú časť úveru nie je možné považovať za žalovaným získané bezdôvodné obohatenie, ktoré by mu bolo vzniklo, pretože žalovaný neposkytol žalobcovi sumu 1.170,- Eur, resp. 1.000,83 Eur na základe vlastného rozhodnutia, ale na základe akceptovanej žiadosti žalobcu o poskytnutie tejto sumy, o podmienkach návratnosti ktorej uzavreli platnú zmluvu. Z tohto dôvodu ide zo strany žalobcu výlučne o porušenie zmluvných povinností splatiť sumu dohodnutú v zmluve o spotrebiteľskom revolvingovom úvere v mesačných splátkach riadne a včas. Ak dospeje k záveru, že úver poskytnutý žalobcovi žalovaným je bezúročný a bez poplatkov, posúdi žalobcom uplatnený nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia za opodstatnený len v tej časti, ktorá zodpovedá ním zaplatenej sume žalovanému nad rozsah poskytnutého úveru bezdôvodne. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nebolo možné zistiť, prečo si žalobca uplatnil práve sumu 1.406,57 Eur, aj keď tvrdil, že ju zaplatil žalovanému v období od 13.03.2015 do 13.10.2017 spolu s úrokmi z omeškania bez bližšej špecifikácie bez právneho dôvodu.

57. O náhrade trov prvostupňového, ako aj odvolacieho konania rozhodne podľa § 396 ods. 3 CSP súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

58. Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).